

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/151256,Tobie-Polsko-hold-dla-powstancaslaskiego-plut-Hermana-Grzesioka-Knurów-29-wrzesnia>
2022-10-04, 14:38

„Tobie Polsko” - hołd dla powstańca śląskiego plut. Hermana Grzesioka - Knurów, 29 września 2021

29 września 2021 r. w Knurowie na cmentarzu parafialnym przy ul. 1 Maja odbyła się uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego śp. plut. Hermana Grzesioka znakiem pamięci „Tobie Polsko”. W uroczystości wzięli udział: pani Maria Grzelewska wnuczka śp. Hermana Grzesioka, Prezydent Knuruwa Adam Rams, Przewodniczący Rady Miasta Tomasz Rzepa, Sekretarz Miasta Piotr Dudło, Naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętnienia Walk i Męczeństwa Jan Kwaśniewicz oraz ksiądz Piotr Płonka proboszcz parafii Świętego Krzyża w Mysłowicach. Wartę honorową pełnili harcerze z 1. Knurowskiej Drużyny Harcerskiej oraz strażnicy miejscy ze Sztandarem Knuruwa.

Śp. plut. Herman Grzesiok urodził się 21 grudnia 1889 r. w Bielszowicach w rodzinie górniczej. Przed wybuchem I wojny światowej pracował jako ślusarz w miejscowej kopalni. Po wojnie osiedlił się w Knurowie, gdzie pracował w kopalni „Knurów” na stanowisku ślusarza. W 1919 r. wstąpił do Polskiej Organizacji Wojskowej. Uczestniczył w trzech powstaniach śląskich. Zmarł 12 czerwca 1940 r. Za działalność niepodległościową został odznaczony Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi oraz Medalem Niepodległości.

Herman Grzesiok w
mundurze Związku
Powstańców Śląskich -
zajęcie z zasobów
rodzinnych.

Akcja oznaczania grobów znakiem pamięci opracowanym przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach rozpoczęła się 5 lipca 2021 r w dzień setnej rocznicy zakończenia III powstania śląskiego. Znak pamięci „Tobie Polsko” ma formę proporczyka o rozmiarach ok. 20 x 8 cm wykonanego z porcelany nagrobnej. Umieszczono na nim inwokację „Tobie Polsko”, pod którą znajduje się wizerunek orła otoczonego datami powstań, a poniżej napisy „Grób Powstańca Śląskiego” i „Instytut Pamięci Narodowej”. Proporzec jest wzorowany na sztandarze powstańczym „Tobie Polsko”, który wykonano na początku 1920 r. w pracowni przy redakcji „Katolika” w Bytomiu i który obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny. Muzeum posiada także fotografię z uroczystości upamiętniającej uchwalenie Konstytucji 3 Maja, która przedstawia pochód mieszkańców wsi Osiek (pow. strzelecki, woj. opolskie) z tymże sztandarem niesionym przez A. Szulca do Rozmierzy. Uroczystości te obchodzono na całym Górnym Śląsku w niedzielę 2 maja 1920 r. i były to pierwsze legalne obchody tej rocznicy na tym terenie. Dzięki postanowieniom artykułu 88 Traktatu Wersalskiego o przeprowadzeniu plebiscytu, dla zapewnienia jego bezstronności, w lutym 1920 r. obszar plebiscytowy wyłączono z państwa niemieckiego i poddano kontroli wojsk alianckich, a pełnię władzy przejęła na nim Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska z gen. Henri Le Rondem na czele. Umożliwiło to Polakom legalne demonstrowanie swoich dążeń i używanie symboli narodowych.

Znak pamięci "Tobie Polsko".